ТІЛБІЛІМІ
(Пән: Қазақ тілі - 11-сынып)

1. «Ақуыз синтезі» қай стильге жатады?
A) Публицистикалық стиль
B) Ғылыми стиль
C) Көркем әдебиет стилі
Д) Ресми іс-қағаздар стилі
E) Ауызекі сөйлеу стилі

2. Ғылыми стильдің лексикалық ерекшеліктері:
A) терминдердің жиі қолданылуы
B) жаргон сөздердің кездесуі
C) бірыңғай әдеби сөздердің қолданылуы
D) эмоционалды сөздердің қолданылуы
E) табу сөздердің мүлдем кездеспеуі

3. Газет журналдар тілі қай стильге жатады?
A) Публицистикалық стиль
B) Ғылыми стиль
C) Көркем әдебиет стилі
Д) Ресми іс-қағаздар стилі
E) Ауызекі сөйлеу стилі

4. … сөзсіз қажет кісіңді өзіңе қарата алмайсың.
A) одағай
B) қыстырма
C) қаратпа
D) ғылыми
E) ресми

5. Ресми құжатты тап:
A) баяндама
ә) монография
C) сөздік
D) жарғы
E) проза

6. Телефонхат деген не?
A) мәселені телефонмен сөйлесе отырып шешу
B) әлеуметтік желіден хат жолдау және жауап алу
C) лауазымды тұлғаның басқа бір лауазымды тұлғаға жолдаған хаты
D) қандай да бір міндеттерді хабарласу арқылы шешетін хат
E) мәселелердің телефон арқылы беріліп, қабылдаушының жазып алатын құжаты

7. «Подряд» сөзінің қазақша аудармасы:
A) жол
B) бейнелегіштік
C) көрегендік
D) мердігерлік
E) біріздiлік

8. Белгілі бір қызметке тұру үшін жеке тұлғаның өмірбаяны, білімі, мамандығы, кәсіби шеберлігі, біліктілігі жайлы қысқа да нұсқа мағлұмат беретін іскағаздың түрі ғылымда қалай аталады?
A) түйіндеме
B) арыз
C) өтініш
D) өмірбаян
E) сауалнама

9. Сөздерді дұрыс тіркестіріп, сөйлемді дұрыс құраудың заңдылықтары қай нормаға жатады?
A) лексикалық
B) синтаксистік
C) морфологиялық
D) орфоэпиялық
E) грамматикалық

10. Монография, диссертация, реферат, баяндама қай стильдің үлгісіне жатады?
A) публицистикалық
B) ресми
C) ғылыми
D) ауызекі
E) көркем әдебиет

11. Ресми стильге қандай талап қойылады?
A) сөздің дәлдігі немесе бір мағыналылығы
B) дәлелдеуді қажет етпейді
C) көбіне құрмалас сөйлем қолдану
D) барынша көп термин қолдану
E) халыққа түсінікті тілмен хабарлау

12. Сөз мәдениетінің негізі не?
A) тілдік норма
B) эвфемизмдер
C) ресми стиль
D) бейресми сөздер
E) диалектілер

13. Сленг дегеніміз не?
A) замануи сөздер
ə) көп қолданылатын сөздер
B) актив сөздер
C) жаргонның бір түрі
D) әдеби норма

14. Морфологиялық принцип дегеніміз не?
A) Сөз бен қосымша құрамында болатын дыбыс алмасуларын ескермей, сөздің бастапқы қалпын жазу
B) Мәтін типтеріне сай ерекшеліктері бар сөйлеуді ұйымдастыру формасы
C) Сөздің айтылуындағыдай жазуы
D) Дәстүрлі базалық салаларды қалыптастырып жазу
E) Сөздің бұрын жазылып қалыптасқан түрін жазу

15. Екі не одан да көп сөйлемнен құралып, күрделі ойды білдіретін сөйлем қалай аталады?
A) құрмалас
B) жай
C) жалаң
D) жайылма
E) толымды

16. Құрмалас сөйлемнің түрлері дұрыс көрсетілген қатарды көрсетіңіз:
A) жалаң және жайылма
B) толымды және толымсыз
C) құранды және дара
D) салалас және аралас
E) аралас және жайылма

17. Үй алыс емес екен, екеуміз жылдам жеттік. Сөйлемнің түрін анықтаңыз:
A) сабақтас
B) жай
C) толымсыз
D) жайылма
E) салалас

18. Кезектес салалас құрмалас сөйлем жалғаулығын анықтаңыз.
A) алайда
B) та
C) кейде
D) әйтсе де
E) бірақ

19. Салалас құрмалас сөйлемнің түрін анықтаңыз.
Біресе Хамит Күдеріні алып ұрады, біресе Күдері Хамитті алып ұрады.

A) Қарсылықты
B) Ыңғайлас
C) Кезектес
D) Талғаулы
E) Шартты

20. Себеп-салдар салаластың шылаулары.
A) және, әрі
B) бірақ, дегенмен
C) өйткені, себебі
D) бірде, біресе
E) не, немесе

21. Стильдің қанша түрі бар?
A) 1
B) 2
C) 3
Д) 4
E) 5

22. Логикалық сабақтастыққа құрылған ойдың анық, дәл, дәлелді берілуі қай стильге тән?
A) ресми-іс қағаздар стилі
B) ғылыми стиль
C) көркем әдебиет стилі
D) ауыз екі сөйлеу стилі
E) публицистикалық стиль

23. Публицистикалық стильдің жанрлық түрлері:
A) сенімхат, арыз, өтініш
B) мақала, эссе, рецензия
C) монолог, диалог
D) проза, поэзия
E) репортаж, бас мақала, очерк

24. Қазіргі кезде тіл тазалығын бұзатын қолданыстар?
A) әдеби элементтер
B) жөнсіз калькалар
C) термин
D) әдеби норма
E) эвфемизм

25. Сөзжасамдық тәсілдерді көрсет.
A) синтетикалық тәсіл, аналитикалық тәсіл, лексика-семантикалық тәсіл
B) мағыналық тәсіл, құрылымдық тәсіл
C) морфологиялық тәсіл, фонетикалық тәсіл, грамматикалық тәсіл

D) кірігу тәсілі, бірігу тәсілі, алмасу тәсілі
E) жинақтау тәсілі, мағыналық байланыс тәсілі

26. Ғылыми мәтіндер көлеміне қарай неше түрге бөлінеді?
A) 2
B) 3
C) 4
D) 5
E) 6

27. Ғылыми стильге тән шағын стиль түрі:
A) хабарлама стилі
B) баяндама стилі
C) таза ғылыми стиль
D) ауызекі сөйлеу стилі
E) құжат, іскағаздар стилі

28. Үтірмен бөлінетін сөздер:
A) көптүбірлі сөздер
B) одағай
C) атауыш сөздер
D) көмекші сөздер
E) кірме сөздер

29. Бірыңғай мүшелердің алдынан келген жалпылауыш сөзден кейін қойылатын тыныс белгісі:
A) қос нүкте
B) сызық
C) дефис
D) үтір
E) көп нүкте

30. Тырнақшаға алынады:
A) қыстырма сөз
B) қыстырма сөйлем
C) артық сөздер
D) төл сөз
E) мәтін ішіндегі дәйексөз

31. Интонацияның басты құрамдас бөлігі не?
A) тыныс белгі
B) жылдам қарқын
C) әуен
D) ұйқас
E) көзқарас

32. Қоғамдық-саяси, үгіт-насихаттық әдебиеттерде, бұқаралық ақпарат құралдарында қолданылатын функционалды стиль түрі:
A) публицистикалық
B) ресми
C) ғылыми
D) ауызекі
E) көркем әдебиет

33. Сөз дәлдігі деп нені айтады?
A) ойлаған ұғымға сөз мағынасының сәйкес келуі
B) ойдың нақты тұжырымдалуы
C) афоризмдермен сөйлеу
D) мақал-мәтелерді жөнді-жөнсіз қолдану
E) ойлаған ұғымға сөз мағынасының сәйкес келмеуі

34. Ой күрделі баяндалып, анықтама, формулаларға негізделетін; дәлелді, зерттелген, тура мағыналы болып келетін стильдік сипаттар қай стильге тән?
A) ресми
B) ғылыми
C) ауызша
D) әдеби
E) жазбаша

35. Құрмалас сөйлемнің құрамындағы жай сөйлемдер неше түрлі тәсілмен байланысады?
A) 2
B) 5
C) 1
D) 3
E) 4

36. Түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлемнің бірінші бөлігінің баяндауышы ретінде қолданылатын сілтеу есімдіктерін көрсетіңіз:
A) Сол, мына, мынау
B) Мынау, біресе, кейде
C) Бірақ, алайда, дегенмен
D) Себебі, өйткені, неге десеңіз
E) Және, әрі, да, де

37. Тарағы (тарақ+ы), биыл (бұл+жыл), сексен (сегіз+он) болып жазылуы орфографиялық принципті қай түрі?
A) дәстүрлі
B) тарихи
C) морфологиялық
D) фонетикалық

E) синтаксистік

38. Түсіндірмелі салалас құрмалас сөйлем жалғаулықтарын анықтаңыз.
A) Өйткені, себебі
B) Жалғаулығы жоқ
C) Сол үшін, себебі
D) Сөйтсе де, әйтсе де
E) Алайда, бірақ

39. «Бірақ, дегенмен» шылауларымен жасалатын сөйлемнің түрін анықтаңыз.
A) Ыңғайлас салалас құрмалас
B) Қарсылықты салалас құрмалас
C) Себеп-салдар салалас құрмалас
D) Кезектес салалас құрмалас
E) Түсіндірмелі салалас құрмалас

40. Салалас құрмалас сөйлем түрін анықтаңыз.
A) Ыңғайлас
B) Мезгіл
C) Мекен
D) Мақсат
E) Шартты

41. Мәтін стилін анықтаңыз.
Ауа-райының өзгеруі атмосферада өтетін нақты құбылыстарға байланысты. Атап айтсақ, Жер осінің орбита жазықтығына көлбеулігі мен Күнді айналуы салдарынан Жерде жыл мезгілдері ауысып отырады.
A) Публицистикалық стиль
B) Ғылыми стиль
C) Көркем әдебиет стилі
D) Ресми іс-қағаздар стилі
E) Ауызекі сөйлеу стилі

42. Шешендік сөздердің түрлері:
A) жоқтау, естірту айтыс
B) көркем сөз, пікірталас, ойталқы
C) бата, тілек, құттықтау
D) арнау, толғау, шешендік дау
E) шешендік көңіл айту, мақал-мәтел

43. Пікірталас ішіндегі қазақтың ұлттық өнеріне ең жақыны:
A) дебат
B) афоризмдер
C) айтыс
D) шешендік дау
E) ұрын бару

44. Ғылыми стильдің синтаксистік амал-тәсілдері:
A) тұрақты үлгідегі сөйлемдер, сөз тіркестері
B) келер шақ, осы шақтағы ашық райлар
C) өздік етістен жасалған баяндауыштар
D) құрмалас сөйлемнің барлық түрі қатысады
E) бұйрық райдың кездесуі

45. «Жазу мәнері» деген мағынада қолданылатын термин
A) әріп
B) морфема
C) сөйлем
D) стиль
E) тіл

46. Қазақ тіліндегі барлық ресми қаратпалар қандай атауға негізделеді?
A) бейресми
B) ресми
C) туыстық
D) сыпайы
E) жіктеу

47. Латын тілінен аударғанда «көпшілік», «әлеумет» мағынасын беретін стиль түрі?
A) ғылыми стиль
B) ресми стиль
C) публицистикалық стиль
D) бейресми стиль
E) ауызекі сөйлеу стилі

48. Синтаксистік нормадан ауытқыған тіркестер
A) мылжың, атаңның басы, саңырау
B) тиянақты тіркес, көргенді шығарма, үрдіс келбет
C) момын адам, үркек мал
D) қызыл қалпақ, қосжазба күнделігі, қызыл алма
E) тілдік мәлімет, әлеуметтік көмек, сәулет өнері

49. Белгілі бір тақырыпты жан-жақты зерттейтін көлемді ғылыми еңбек:
A) кітап
B) монография
C) монолог
D) хаттама
E) анықтама

50. Интонацияның құрамдас бөліктеріне қайсысы жатпайды?
A) қарқын
B) әуен

C) тембр
D) кідіріс
E) буын

51. Тыныс белгілерінің ең басты қасиетін белгілеңіз.
A) сөйлемдердің ұзақтығын білдірмеу
B) ойды нақты, дәл, түсінікті етіп жеткізу
C) нормаға сәйкес қолдану
D) сөздердің дұрыс айтылуын қадағалау
E) тыныс белгілерінің ешқандай қызметі жоқ

52. Әдеби тілдің лексикалық нормасына жатпайтын нұсқа қайсысы?
A) мақал-мәтел
B) афоризмдер
C) кәсіби сөздер
D) толғаулар
E) лиро-эпостық жырлар

53. Мәтіннің өте жинақы болып құрылатындығы қай стильге тән?
A) ауызекі сөйлеу стилі
B) көркем әдебиет стилі
C) ресми іс қағаз стилі
D) публицистикалық стиль
E) ғылыми стиль

54. Семантикалық тәсіл арқылы жасалған неологизмдер қатарын көрсетіңіз.
A) нарық, ағза
B) көсемші, көшбасшы
C) елтаңба, әуежай
D) аяқдопшы, зияткер
E) үрдіс, зілтемір

55. Мәтін типтеріне сай ерекшеліктері бар сөйлеуді ұйымдастыру формасы қалай аталады?
A) форма
B) монолог
C) мақала
D) баяндама
E) жанр

56. Интонация арқылы іргелесе байланысқан сөйлем түрін көрсетіңіз:
A) Барлығы бірдей шу етті, себебі олар бірінші орын алғандарын бірден түсінді.
B) Менің оны алғаш көруім есімде сақталып қалды: орталау бойлы, өзіне сенімді жан екен.
C) Осы жұмысқа шындап кіріссек, екі-үш аптадан соң нәтижесін көреміз

D) Біз үйге ерте қайтқымыз келді, сондықтанқоңырауға шықпастан сабақ оқыдық.
E) Кез келген әдеби туындыға интерпретациялау керек.

57. Себеп мәнді жай сөйлем салдар мәнді жай сөйлемнен бұрын келгенде, қай жалғаулықтар қолданылады?
A) өйткені
B) олай еткені
C) сондықтан
D) немесе
E) яки

58. Салалас құрмалас сөйлемнің түрін анықтаңыз.
Бірге барғанымыз дұрыс-ау, болмаса өзім бара беремін.
A) Қарсылықты
B) Ыңғайлас
C) Кезектес
D) Талғаулы
E) Шартты

59. «Бірде, біресе» шылауларымен жасалатын сөйлемнің түрін анықтаңыз:
A) Ыңғайлас салалас құрмалас
B) Қарсылықты салалас құрмалас
C) Себеп-салдар салалас құрмалас
D) Түсіндірмелі салалас құрмалас
E) Кезектес салалас құрмалас

60. Сабақтас құрмалас сөйлем мағынасына қарай бөлінеді:
A) 6
B) 5
C) 4
D) 3
E) 2